

ГҮҮСТӨ: КАПИТАНЪ ОРСОЛТА

ГҮҮСТӨС ИДЕСЕ: 1978.

TART.: FELDERÍTŐ KÉRDŐÍV A NÉPR. CSOPORTOK
KUTATÁSÁHOZ

I. KÜLSŐ KAPCSOLATRENDSZER
a) BEVÁNDORLÁS, BETELEPÜLÉS

---

113 lap

Földrajzi mutató: SZENNA

Szakmutató: XXXIII, 6

PAPÍRIPARI VÁLLALAT

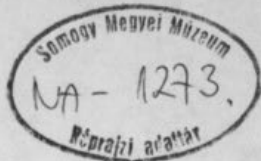

KISKUNHALASI GYÁRA

LELTÁRKÖMÉS

ÁTVEZETVE AZ EGYS. LTK. 4158-as TÉTELE ALÓL

4158

IV/64/579

113 oldal

A d a t l a p

Adatközlő neve: özv. Váczi Sándorné/ Tóth Erzsébet, 1897. X.23./
cime: Szenna, Árpád u.56.
vallása : református

Gyűjtő neve : Kapitány Orsolya
Gyűjtés ideje: 1978 június, július

Felderítő kérdőív

a néprajzi csoportok kutatásához

I. Külső kapcsolatrendszer

a./ Bevándorlás, betelepítés

- Tudnak-e nagyobb vagy kisebb méretű bevándorlásról, /beszivárgásról/? *Ugyan volt bevándorlás, csak esetleg 1-2 család. települt be a faluba.*
- Mikor történt ez? XIX. sz. .....
- XX. sz. .....

4158

3

- Mi okból vándoroltak be?

- Honnan jöttek a bevándorló családok?

A bevándorlásból nem tud konkrétan, mivel a múltban emlékszik a fahera a katolikus családok név-itt lak-
tak. Emlékezik óta nagyobb bevándorlás nem
volt.

4158

Milyen nemzetiségiek ? . . . . .

vallásuk voltak ? Katolikusok voltak a berakodók,
úgy hallotta, hogy a katolikus családok
között kerültnek csak a faluba,
mivel valamikor csak reformátusok lak-
ták.

4158

Milyen vagyoni réteget képviseltek?

A bekelezült kat. családoknál 1-15 fertály volt a lakosságban

11 fertály - 6 hold

4158

Telepített-e az uradalom nagyobb létszámú csoportokat?

..... *Nein* ..... Mikor? ....

4158

Ноннан?

4158

9

Volt-e egyéb szervezett telepítés? /Pl. országos hatóság által szervezett/.

Nem volt telepítés említhető stb

Memyien? /körülbelüli családszám/

4158

Honnan jöttek a telepések? _____

4158

12

Az újonnan érkezettek a község egy részébe, vagy szétszórtaan települtek
le?

4158

Ha külön, a falu melyik részébe?

4158

Hogyan nevezték ezt a falurészt? _____

4158

Kezdetben csak egymás között házasodtak?

A katolikusok ahít települtek ^{az ideje folyamán} a reformátusokkal nem
házasodtak.

A katolikusok csak katolikusokkal,
reformátusok csak református vallásúval házasodtak.

4158

Mikor kezdtek összeházasodni a falusiakkal?

4158

17

Szokásaikban különbözőek voltak-e?

4158

Megtartották-e és meddig saját szokásaikat?

18

4158

A felszabadulás után költöztek-e be a faluba pusztaiak?

Kele... Honnan?

4158

Uradalmi cselédek? . . . *néll* . . . . . Honnan? . . . . .

h158

21

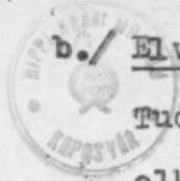

Hol vettek házat?

4158

Beolvadtak-e azóta? _____

b. / Elvándorlás, kitelepítés

Tudnak-e kisebb vagy nagyobb létszámú elvándorlásról,
elköltözésről? . . . *Nem tud ilyen elvándorlásról* . . . . .

Mikor? XIX.sz. ? . . . . .

XX.sz.? . . . . .

4158

24

Kik mentek el? /Amennyiben megállapítható, hogy csak bizonyos va-
gyoni rétegre vagy foglalkozásra jellemző az elvándorlás pl. zsel-
lérek, napszámosok, iparosok, ezt feltétlenül fel kell jegyezni!/
.

4158

Milyen nemzetiségűek . . . . .

vallásuk voltak? . . . . .

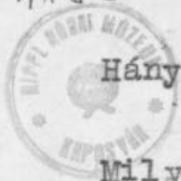
4158

Mi okból vándoroltak el? /Gazdasági, politikai, vallási?/

4158

27

Hány család ment el? . . . . .

Milyen arányu volt az elvándorlás a falu összlakosságához viszonyítva?

4158

Hol települtek le az elvándoroltak?

Volt-e a faluban kitelepítés, ill. szervezett kitelepülés?

Levél volt: . . . . Mikor? . . . .

4158

Hányszor? /Dátumot a 10-es évek pontosságával!/. . . . .

Tartják-e a kapcsolatot a kitelepültekkel, illetve elvándoroltakkal?

4158

Az eltávozottak járnak-e vissza vagy a falubeliek látogatják-e őket?

Milyen gyakran találkoznak? . . . . .

4158

Létfeltek-e újabb házasságok a falubeliek és az eltávozottak között?

4158

Volt-e a faluban az I. világháboru előtt, ill. utána Amerikába irányuló kivándorlási láz?

Nem volt Amerikába kivándorlás

Két katonától tudott csak, akik a frontból mentek el Amerikába.

Ez a katonák volt az egyik, a másikra nem emlékszem.

4158

34

Kik mentek ki első sorban? . . . . .

Milyen létszámban? . . . . .

4158

35

Memnyien tértek vissza közülük? . . . . .

Vannak-e, akik disszidáltak a faluból? . . . *Uelen volt.* . . . . .

Memnyien? . . . . .

Haza járnak-e? . . . . .

4158

c./ Csoportszerkezet:

Tudják-e kik a falu legrégebbi családjai? /ti., akik az emlékezet szerint legrégebbi idő óta élnek a faluban./

Egyformán az összes a családokat, neve kaja, hogy melyik
utkos jött.

Milyen nemzetiségűek? . . . . .

vallásuk? . . . . .

gazdasági helyzetük? . . . . .

h158

Milyen arányu a legrégibb családok és a betelepültek száma?

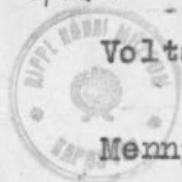
.....

Milyen nemzetiségű csoportok laktak /laknak/ a faluban?

.....

Milyen felekezethez tartozók laktak /laknak/ a faluban?

.. református .. katolikus ..

Voltak-e a faluban nagygazdák? .. voltak .. nagygazdák ..

Mennyien? .. ^{nyolcan} Hétven voltak ..

Ki számított amak? .. 4-5. főtaly. ^{bold} 30 főtaly. ~~30 főtaly~~ litor. ill. 2 h földi er
 más nagygazdákra sa-
 mítottak.

Mogyorós Bécsi József

Aszfali János

Hig Örsé

Talpacos József

Sztravai Sándor

Orvák György

Pető Miklós

Frankó Teréz

4158

40

Hány hold földjük volt általában /-tól-ig/

40 - 50 hold földjük volt.

4158

Ki számított középparasztnak?

12 számított ide akinek 1-3 fertály asaz 6-18-20

holdig középparasztnak számított.

20-25 fölöttük kulákok voltak.

4158

42

Mennyien voltak a falu összlakosságához viszonyítva?

.. kb. a falu 1/3 részre közepesre volt. ....

Hány hold földjük volt /-tól -ig/? .. 0 holdtól 20-25 holdig

Voltak-e a faluban zsellérek, földtelen szegények? .....

voltak

A három réteg közül kik voltak számbelileg a legtöbben, ill. legkevesebben?

az $1/2$ hektárosok 3 holdasok voltak a legtöbben.

1 hold volt

40 hektárt kenderföld. jött az $1/2$ hektárhoz.

A legkevésbéen a nagyszántók voltak, mert 25^{hold} fölött volt a területük.

4158

A falu mely részében laktak a módos gazdák, a középbirtokosok, törpebirtokosok, zsellérek, iparosok, stb?

Először laktak a faluban, nem költöztek el. a módos gazdák ill. a középbirtokosok.

Így is a faluban nem voltak, mert egy-egy beszármazott újrát ill. kovácsot. Ezek mindig beolvadtak, nem költöztek el.

4158

45

Elkülönültek-e külön falurészen /a funduson/ a kisnemesek, a törzsökös és a jobb módu családok? *nem volt elkülönítés*

Változott-e a kép a betelepítés vagy a kitelepülés következtében?
.....

A bevándorlás, a bevándorlók, betelepülők létszáma, életvitele befolyásolta, megváltoztatta-e a falubeliek életét?
.....

Változott-e viseletük, butorzatuk darabjai, munkavégzési és egyéb szokásaik? /A különbségeket pontosan, aprólékosan tudjuk meg és jegyezzük fel!/

A butorzat a kezességgel változott meg, a meyereske amit
 itt megalvált az volt az újabb.
 A viselet is változott.

Ünnepeink 11-12 nék karácsonyokhoz volt
 közeleség, karácsony kéntes a nyakukon.
 fehér gombos kupa, kapcsos félcipő.

4158

47

Az un. "gyütt-mentek", a szegényebb és nem túl régen beköltözött családok milyen foglalkozásuk voltak? /napszámos, summás, cseléd, stb./

A betelepülés révén milyen téren alakult ki a falunak új, a korábbi-
 tól eltérő helyzete, képe?

- társadalmi? . . . . .
- vagyoni? . . . . .
- nemzetiségi? . . . . .
- foglalkozási? . . . . .
- vallási? . . . . .
- egyéb? . . . . .

Laktak-e kint a **XI.** sz. elejétől kezdődően a község határában, a
 /szőlőhegyekben/ szegényebb családok?

nem laktak ekkorok alatt. . . . .

A szőlőhegyen voltak-e extraneus /idegen/ birtokok?

.. nem ekkorok alatt. . . . .

A község pásztorai a falu melyik részében laktak?

A falu közepén a templommal szemben.

Volt-e külön pásztorház? Igen, a falu közepén állt.

Kétő család, kétő kamara volt. Az egyik a "főseji" a másik az alsó "főseji" család volt. A főseji a falu felső részéből hajtott (Hapostól rejővet) az alsó a pánthorokig

pánthoroktól a falu végéig hajtott.

A kamara is így hajtottak.

h 158

Saját falubelit vagy idegent fogadtak pásztorrak? /Az idegenek hová
valók voltak?/

idegent fogadtak fel pásztorrak.
Kerecsény, hová jöttek, mert új szőlőben létezik

meg.

d./ Családszerkezet

Hány család élt általában együtt? *3 generáció élt együtt*

A fiatal házasok a szülőkkel laktak-e vagy külön költöztek?

a szülőkkel laktak

Az együttélő családok közös háztartást vezettek, /egykenyéren éltek/

..... közös háztartást vezettek, egy kenyéren éltek.

4158

54

Több együttélő család esetében ki látta el a gazda, ill. a gazda-asszony tisztét?

A legöregebb ember volt a gazda, gazdaasszonya
kellék volt.

4158

55

Egy családban hány gyerek volt? . . . . . 2-3-4 gyerek volt, de
voltak családok ahol 5-6 gyerek is volt.

Van-e a faluban két vagy több együttélő család? *Van.*

e./ A gazdálkodási ágak aránya

Mi volt a falu lakosainak fő megélhetési forrása
 a XIX. sz. 2. felében? földművelés, állattartás . . . . .

az I. vh.-ig? a földművelés és állattartás . . . . .

a két vh. között? a földművelés és állattartás . . . . .

állattartás /ezen belül ló, szarvasmarha, juh, baromfi, stb./?

A félé. ló, szarvasmarha, baromfi ill. valahogy jó tartásával
pogácsákat.

földművelés /gabona, burgonya, kukorica, szőlő, ill. bortermelés,
zöldségfélék, káposzta, paprika, stb./

A gabona, kukorica → eladatra is kerültek .....
szőlőt, zöldségféléket inkább csak a saját szükségére.

Volt-e valamilyen speciális kultúra, amely jelentős jövedelemforrás volt? /dohány, kender, stb./

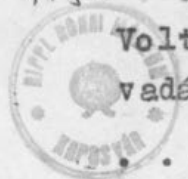
• nem volt.....

Volt-e az erdőgazdálkodásnak szerepe a falu életében? /fakitermelés, mészegetés, szénégetés, stb./

• fatermelés volt, fűvel a fátart az erdőre
nem, hanem a fátart.

↓
nőszűrt a fátart, a kérészet fűvel megkezdte

harmadon a kérészet a fátart, minden harmadik méter volt a fátart.

Volt-e egyéb jelentős szerepű kiegészítő foglalkozás? /halászat, vadászat, nédvágás, gyűjtögetés?/

nem volt

Voltak-e iparosok a faluban? Milyenek? /fazekasok, kékfestők, stb./

nem voltak iparosok

f. Munkakapcsolatok

Volt-e uradalmi birtok a környéken? . *igen* . . . . .

Milyen kapcsolatban voltak az uradalommal? . *a megújított eljárás*
aratósi . . . . .

Jártak-e oda rendszeresen dolgozni? . *igen a nagyobb családok* . . . . .

Tanultak-e ott valamit? . . . . .

Befolyásolta-e saját gazdálkodásukat az ott tapasztaltak?

. . . . .

4158

Csak szegényebb családok jártak el vagy módosabbak is?

... csak negyebb családok jártak el adagosei. ....

Milyen munkára szegődtek el?

aratás? . . . igen . . . . .

szőlőmunka? . . . igen . . . . .

kapálás? . . . igen . . . . .

cséplés? . . . igen . . . . .

kendermunka? . . . igen . . . . .

kukorica, burgonya, répa művelésére? . . . igen . . . . .

egyéb, éspedig? . . . — . . . . .

4158

Milyen bért kaptak?

Keu helyen.

A község összlakosságához viszonyítva milyen arányu az alkalmi vagy másutt rendszeresen munkát vállaló réteg?

.....

Emlékeznek-e arra, hogy más községek határában béreltek legelőt a község lakói?

..... *hell* .....

Jöttek-e a faluba vagy közeli uradalomba idénymunkára nagyobb csoportok? .. *hell. ekkor kénit ról.* .....

Honnan? /környező községekből, távolabbi falvakból, más megyékből?

.....

4158

Milyen munkára szegődtek?

aratás? . . . . .

cséplés? . . . . .

szőlőmunka? . . . . .

kapálás? . . . . .

kukorica, burgonya, répa, dohány művelésére? . . . . .

. . . . .

egyéb, és pedig? . . . . .

Ismert volt-e a cseregyerekek intézménye? . . . *well* . . . . .

Hová, milyen nemzetiségű falvakba küldték a gyerekeket?

.....

Memnyi időre? . . . . .

Jöttek-e idegen gyerekek a faluba? . . . *well* . . . . .

Honnan? . . . . .

A cselédék, /ill. a nagygazdák cselédei/ hová valósiak voltak?

faluközi voltak, a nagygazdák mellett el a nagygaz-
dához dolgozni.

4158

A faluból jártak-e el mezőgazdasági cselédnek?

..... *csak uradalomba* .....

Kik? .. *negyelvet* .....

Hová? .. *S-telken, Popolya* .....

Mennyi ideig maradtak idegenben? .. *minden este hazajött a Popolya-
ra, S-telkenről vasúty mentén minden este* .....

Mindenki hazajött-e, vagy volt aki ottmaradt?
néhány újsz, munkások jöttek vissza

..... *mindenki hazajött* .....

4158

Szegődtek-e el lányok a városba háztartási cselédnek? . . . . . *ne*

Kik? /Milyen réteghez tartozók?/ . . . . .

Mindenki visszatért közülük a faluba? . . . . .

Vállaltak-e ipari jellegű alkalmi munkát? /téglaár, vasutépítés, kubikolás, stb./ . . . *nem* . . . . .

Ingáznak-e ujabban? . . . *igen* . . . . .

Hová? . . . *Kapornakra, Kapornakdalra, téglagyárakba* . . . . .

Átmeneti, vagy hosszabb időre vállalnak a falun kívül munkát?
. . . *Hosszabb időre vállalnak munkát a fiatalokat.* . . . . .

Az ingázók, -a rendszeresen eljárók falubelit vagy "idegent" választanak házastársnak? . . . . .

5./ Kereskedelmi kapcsolatok

Hol voltak a környék legfontosabb vásárai az I.vh. előtt?

Vapornakai, Vapornakölvi . . . . .

a két vh. között? Vapornakai, Vapornakölvi . . . . .

a II.vh. után? . . . . .

Hova jártak vásárolni állatokkal? /ló, marha, borjú, disznó, stb./

. díszes dal . Kaptak rá . . . . .

koju

—

ló, marha —

Melyik vásárra, piacra hozták a mezőgazdasági termékeket?

/gabonát, bort, kukoricát, burgonyát, lent, kender, stb./

Magyarországi vásárokon és piacra hozták; gabonát
kukoricát

Hová jártak piacozni a baromfival, tojással, tejtermékkel, gyümölcs-
csele?

Kapocsra

Vásároztak-e háziipari termékekkel? . . . . .

Mivel? /szita, favilla, szerszámnyél, stb./ . . . . .

. . . . .

Mely vásárokon vásároltak

állatokat? . Kaposváron, Berzence, Gyás, Nagyménfő, Nagybaján

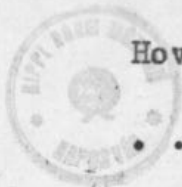
mezőgazdasági felszerelést? . Kaposváron . . . . .

terményt? . . . . .

háztartási felszerelést? . . Kaposváron . . . . .

ruházatot, lábbelit? . . . Kaposváron . . . . .

egyebeket? . . . . .

Hová szállították az iparosok termékeiket /széket, rokkát, stb./

.....

Milyen vándorárusok és iparosok jártak a községbe? /fazekas, üveges,
gyolcsos/ . *fazekas - és üveges* .....

üveges

Hová szállították háziipari termékeket /ha készítettek ilyet a
faluban?/ .....

Voltak-e kiskereskedők a faluban? . . . *ünn* .....

Milyen áruféleséggel látták- el a falut? .....

4158

77

Milyen felvásárlók járták a községet a századfordulón, a két vh. között? /tyukászok, állatkereskedők/

.....
tyukászok jártak a faluban, tojást vedelték össze.

Voltak-e helybenlakó begyűjtők? /tej, burgonya/

... nem voltak. Kapcsolatra kerül a kutyákat.

Az ipari és mezőgazdasági termékeket mióta közvetítik kereskedők?
Írják le, mit tudnak erről! /

Mezőgazdasági termékeket kereskedők adták át
Kapcsolatra

h./ Egyéb találkozási alkalmak

Hova és milyen bucsuba jártak a katolikusok?

Turbékta, Szegedre, Audeessa . . . . .

Családonként? . . . . . a családból, a csoportok csak azozott.

Csoportosan a község többi lakóival /processzióval/?

. . . . . csoportosan . . . . .

Más községek lakóival? . . . . . igen . . . . .

4158

80

Mi volt az egyes bucsujáróhelyek fontossági sorrendje?

4158

Milyen messze esik a falutól a legtovolabbi bucsujárárhely ahova még jártak? . . . . .

Milyen vidékekről mentek oda emberek? . . . . .

Milyen nemzetiségűekkel találkoztak a nagybucsuban? . . . . .

Csak katolikusok jártak nagybucsuba? . . . . .

Járnak-e még ma is bucsuba? . . . . .

Hová? . . . . .

Volt-e a községben bucsú? *igen* . . . . . Mikor? *október 2. vasárnap*

Milyen? /templomszentelési bucsú, nagybucsu/ . . . . .

okt. 2. templomszentelési bucsú . . . . .

Tartják-e még ma is? *igen* . . . . .

Kötötte-e valamilyen fogadalom a bucsunaphoz a falu népét?
.....

Milyen rokonsági fokig jártak haza bucsura? . . . . .

Jönnek-e idegenek, és honnan, milyen vidékekről?
.....

Ismeretes volt-e a leányvásár? . . . neli . . . . .

Hol tartottak ilyet? . . . . .

Jártak-e oda, vagy csak hallottak róla? . . . . .

Mi volt a leányvásár célja? . . . . .

Tartanak-e még ma is? . . . . .

Milyen más jeles napokon, ünnepeken találkoztak a falvak fiataljai, ill. a rokonság? /Lakodalom, temetés, szüret, aratásnál, stb./?

.. szüret, temetés, lakodalom, aratás, szüret, lakodalom ..

Jártak-e a faluból és hova: *csak a faluban*

betlehemezők? .. *igen* ..

háromkirályok járók? .. *jan. 6-án* ..

balázsjárók? .. *nem* ..

gergelyezők? .. *nem* ..

aprószenteki korbácsolók? .. *nem* .. *dec. 28-án* ..

lucázók - kotyolók? .. *dec. 13.* ..

4158

86

Volt-e a pásztoroknak valami közös ünnepe amire összegyültek egy nagyobb területről? /Pl. a juhászok Simontornyára Szent Mihálykor, vagy átjártak-e a "tulsófélre" Dömötörözbi, stb./

Ugyan volt, sőt a falu ünnepeit tartották meg, a vallási-
személyes megfigyelés.

i./ Exogámia mértékének alakulása

Mely falvakkal álltak házassági kapcsolatban

a XIX. sz. végén a századfordulóig? *nem vettek el ^{más falubelit,} ~~vidéket~~
nem házasodtak vidékkel.*

a századfordulótól az I. világháborúig? *kegyesen belül házasa-
sodtak.*

a két világháború között? *Belső házasságis tovább tartott*

a második világháború után /napjainkig/? *közelebb került, és
itt, Zselickisfalvából került is és itt is, Fülvöcsényből
több került*

Milyen szerepe volt a házasságkötésben

a vallásnak? református volt reformátust vett el. kb. 1960-tól.

a nemzetiségi hovatartozásnak? volt magyar volt.

a vagyonnak? nagyt. a gazdaság nem volt el. . . . .

a foglalkozásnak? feldolgozó volt kúrdokai, ez nem
számitott.

Voltak-e a falunak olyan részei, vagy csoportjai, melyek nem házasodtak össze? Mi volt az oka ennek pl. vallási, gazdasági, nemzeti ségi, /

A faluban különbözőek lelkészeti irányulatokból nem volt,

4158

Mivel indokolható az exogámia? /Anyagi előny, a nemek arányának el-
tolódása, szerelem, mobilizáció?/

4158

Mivel indokolták, indokolják ezt /nemzetiség, vallás, település,
 gazdálkodás, lakásbelső, viselet, beszéd, nyelv szokások, azonos-
 sága, - összeházasodás, stb./ ?

4158

Mely faluról /falvokról/ vallják, hogy hasonlóan gazdálkodnak?

.....

Mely falvakkal biztosítottak közös legelőt, erdőt, azonos szőlőhe-
lyen szőlőt? . . . ~~.....~~ . . . . .

Mely falvakkal jártak közösen idénymunkára?

.....

4158

Mely falvak viseletét, /különösen női konty-, kendőviseletét/ tartották azonosnak vagy nagyon hasonlóknak sajátjukéhoz? /Legyünk tekintettel arra, hogy a fejviselet az 1920-as években változott, ezért mind 70-80 éves, mind 50-60 éves adatközlőket kell megkérdezni/

szélesített, fekete, hirtelen megváltozott azonos viseletet. utt. a hegyekkel

A II. vil. háború után a pántos konty és a kanyar ujkönyv viseletet levették.

h158

A meglévő vagy vélt azonosság, hasonlóság mellett mik voltak az apró megkülönböztető jegyek? /Pl. szokásokban, viseletben, stb./

A már 2.5. fejelet református volt, tehát nokaiban...
is azonos volt.

4158

b. Különbségek, jellemző és elkülönítő jegyek

A vizsgált község miben különbözik a hozzá nem hasonlóktól /épitészet, szokások, viselet, anyagi helyzet, vallás, nemzetiség, stb./?

Írják le ezeket részletesen!

A többi - velük nem azonosnak, hasonlóknak tartott - község lakóit
minek alapján tartották másnak? /A szembeutó viseleti különbségek
mellett gondoljunk itt a szokásokra; pl. lakodalmi termékenységva-
rázslat, stb./

Miről ismerték fel a szomszéd falubelieket, ill. a más nemzetiségűeket, az idegeneket a vásárban, bucsuban?

Helyekről ismerték a vidékről jött embereket.

c. / Önértékelés

Miben tartották magukat a község lakói jobbnak, ügyesebbnek, dolgozabbnak - vagy éppen fordítva - mint a szomszéd községet?

A helyi lakosok igyekeztek, hogy a többi faluval nemcsak az ügyességükkel, hanem a munkájukkal is el tudják érni a szomszéd községet.

A munkájukkal el tudták érni a szomszéd községet.

4158

100

Miről volt híres a község /bizonyos termékek pl. paprika, festett bu-
tor, szokások, tánc, stb./ ?

.. templomukról . voltak híreik . . . . .

Milyen falucsufolókat, gunyneveket ismernek saját vagy a szomszédos falvakkal kapcsolatban? /Pontosan írjuk le!/"

— hevesi. földes. a. l. k. a. k. a. k. . . . .
 — maga meg, többi lathu"

Illették-e, s milyen névvel őket a szomszédos község lakói?

— . . . . . ucu . . . . .

d-e./ A környező falvak, csoportok jellemzése, értékelése

Mely község/ek/et tartottak a környéken valami miatt híresnek, ki-
lönlegesnek és miért? . . . . .

Mely községek lakóit tartották /tartják/ dőlyfősnek, fősvénynek, felvágónak, flancosnak, pazarlónak, azaz negatív tulajdonságokkal felruházottnak?

.....

Mely falvak lakóit tekintik követendőnek mintának, szorgalom, törekvés, vagyongyarapítás, becsületesség alapján? /Az indoklást mindkét kérdésnél pontosan jegyezzük le! Figyeljük meg, milyen tulajdonságokat tartanak pozitívumnak, s melyeket negatívnak?/

neem példaként tekint.

4158

f. / Értékek és normák

/A kérdéseknél a különböző generációk és rétegek eltérő véleményére különösen ügyelni kell!/
.....

Mely falvak lakóinak gazdálkodását tartották jónak, követendőnek /növényi kulturák, állattenyésztés, kereskedés, stb./? Miért?
.....

4158

703

Mely község építkezését tartották jobbnak, vagy éppen rosszabbnak,
mint sajátjukat /miért/?

.....

Hogyan minősítették a szomszédos községek viseletét?

.....

Mely községek lakóit tartották emiatt konzervatívnak, vagy éppen legfogékonyabbnak az új viseletdarabok iránt?

..... *hegyiakat robbant a lövöld falvai (reparatív falvak)*

Írjunk le konkrét esetet, amikor a szóbanforgó szomszéd községbe,
vagy onnan került menyecske a faluba hogy váltotta a viséletet, hogy
alkalmazkodott, milyen konfliktusok fordultak emiatt elő?

hosszú idővel a falu nélkül.

Elitették-e vagy jónak tartották a szomszédos községek nagy vagy túl
alacsony gyerek születési arányát? /Miért? Irják le részletesen!/
kb. arányos volt a humánitással

g./ A norma és értékrendszernek megfelelő regulatív és szankcionáló intézmények

Hogy viszonyultak a problémához községen belül pl. kiközösítették, megszólták a kialakult norma ellen vétőket stb.?

. *hátsóltan, megadta, megtűnt...*

Hogy viszonyultak ahhoz ha pl. valaki nem az alkalomnak megfelelő viseletben jelent meg templomban, hétköznap, vasárnap, délután az utcán, közös társasmunkán stb.?

*ha nem volt templomban a szu-
dőr megintesték.
megszólták bárha a viselet nem az alkalomnak
illő volt.*

Hogy minősítették, ha valaki eltért a községen belül kialakult, hallgatólagosan kötelező szokásoktól, pl. lakodalom, meghívás, az ajándék "kötelező" mértéke, meghívások, kialakult étrend stb./ keresztelő, udvarlási-párvalasztási szokások, társasmunkákban kialakult "illő" részvétel mértéke stb.?

4158 Hogyan viszonyultak ahhoz s jelenséghez, mikor valaki a megszokott termelési technológián változtatott /pl. új, ott addig nem ismert növényi kultúra, új, addig nem alkalmazott munkaeszköz v. pl. olyan tevékenység, mikor valaki állatokat vásárol, feljavitja, továbbadja - "kupeckedik", stb.?

ujatkaan gazdálkosta a növényt, nem kezdte, erőt a földet kiemeltek,
de azt nem vették tőle.

h./ Endogámia mértéke

Milyen volt a községbeliekkel kötött házasság aránya

a XIX. sz. végén? . 100% . . . . .

a századfordulótól az I. vh.-ig? . 100% . . . . .

a II. vh.-tól napjainkig? kb. 50% - 50% . . . . .

4158

113

Volt-e az egyes községeken belül /falurészen belül/ endogámia?

..... *lehet* .....

Miért? /vallási, nemzetiségi, vagyoni, stb. ok/

.....